

Myndighet och resultatområde	Patent- och registerstyrelsen (PRS), resultatområdet företag och sammanslutningar
Automatiserat beslutsförfarande	Avregistreringsförfarande angående förmånstagare, i vilket PRS under 2024 avregistrerar aktiebolag eller andelslag ur handelsregistret med stöd av 28 § i handelsregisterlagen.
Datum för införande	6 maj 2024. Förfaranden som PRS inleder på datumet för införande, eller senare, kan avgöras automatiserat.

Beslut om införande av automatiserat beslutsförfarande

1. Beslut

Genom detta beslut inför Patent- och registerstyrelsen (PRS) ett automatiserat beslutsförfarande i ett förfarande enligt 28 § i handelsregisterlagen (564/2023), där PRS avregistrerar ett aktiebolag eller ett andelslag ur handelsregistret eftersom företaget har försummat att lämna in en anmälan om verkliga förmånstagare.

Det automatiserade beslutsförfarandet enligt det här beslutet om införande gäller endast förfaranden som inleds 2024, det vill säga förfaranden som leder till avregistrering ur handelsregistret, vilkas förutsättning inte är att en försummelseavgift enligt 24 § i handelsregisterlagen först har påförts företaget. PRS fattar ett separat beslut om införande gällande de förfaranden enligt 28 § i handelsregisterlagen som inleds 2025 och senare.

2. Motivering

2.1 Inledning

Automatiserat beslutsfattande innebär ett förfarande där PRS genom automatisk databehandling träffar ett avgörande som avslutar behandlingen av ett ärende utan att avgörandet granskas och godkänns av en fysisk person.

Det finns bestämmelser om förutsättningarna för automatiserat beslutsfattande vid ett beslutsförfarande i förvaltningsärenden i förvaltningslagen (423/2003), i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan "informationshanteringslagen") samt i den materiella lagstiftning som ger PRS behörighet och i annan förpliktande speciallagstiftning, såsom språklagen (423/2003), diskrimineringslagen (1325/2014) och jämställdhetslagen (609/1986). Bestämmelserna i informationshanteringslagen och förvaltningslagen säkerställer att principer för god förvaltning genomförs, tjänsteansvaret inriktas, beslutsfattandet är transparent och kontrollåtgärderna tillräckliga.

Med stöd av 40 § 7 mom. i handelsregisterlagen får PRS inleda ett förfarande enligt 28 §, där en anmälningsskyldig kan förordnas i likvidation eller avregistreras för

försummelse av anmälan om verkliga förmånstagare, tidigast när det har gått sex månader från ikraftträdandet av denna lag. Handelsregisterlagen trädde i kraft den 1 juni 2023. Därmed uppfylls villkoren för att inleda förfarandet enligt ikraftträdandebestämmelsen.

2.2 Förutsättningar enligt förvaltningslagen

Förutsättning för ärende som avgörs automatiserat

Enligt 53 e § 2 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet avgöra ett ärende automatiserat, när det i ärendet inte ingår omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall eller när de i ärendet ingående omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman eller någon annan som handlägger ärendet. Avgöranden ska grundas på behandlingsregler som har utarbetats med stöd av tillämplig lag och förhandsprövning och som avses i 2 § 16 punkten i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Avsikten är att införa automatiserat avgörande i ett förfarande enligt 28 § i handelsregisterlagen, där ett aktiebolag eller ett andelslag (nedan ensamt också *”företag”* eller *”anmälningsskyldig”* och tillsammans *”företag”*) avregistreras ur handelsregistret om det har försummat att lämna in en anmälan om verkliga förmånstagare senast när PRS fattar ett beslut om avregistrering. Förfarandet är mycket formellt och omfattar att lagstadgade uppmaningar skickas och registreras samt publiceras i Officiella tidningen. Om företaget inte reagerar på en uppmaning som skickats till det och inte i övrigt fullgör sin anmälningsskyldighet enligt 5 § i handelsregisterlagen, har PRS enligt 28 § i handelsregisterlagen ingen prövningsrätt i ärendet, utan företaget ska i sådant fall avregistreras ur handelsregistret.

Sådana situationer som ingår i tillämpningsområdet för 28 § i handelsregisterlagen och som förutsätter prövning från fall till fall vid PRS, ingår inte i det automatiserade beslutsförfarandet. På denna grund omfattar automatiserat avgörande inte situationer där ett företag har lämnat in en anmälan om verkliga förmånstagare eller en ansökan om förordnande i likvidation eller om en sådan anmärkning har gjorts i ärendet som förutsätter en bedömning av en tjänsteman från fall till fall. Sådana ärenden styrs till en tjänsteman för att avgöras i sedvanlig ordning.

Avregistreringen av de anmälningsskyldiga som är med i avregistreringsförfarandet angående förmånstagare sker med hjälp av specifikationer som upprättats i handelsregistrets informationssystem. Specifikationerna har antecknats i de allmänna kriterierna för förfarandet och i behandlingsreglerna. Med specifikationerna säkerställs att ärendet avgörs enligt tillämplig lagstiftning. Därtill säkerställs med specifikationerna att ingen sådan prövning från fall till fall ingår i ärendet som skulle hindra automatiserat avgörande av ärendet.

Med ovan beskrivna specifikationer och de specifikationer som anges närmare i behandlingsreglerna har man säkerställt att endast de fall avgörs automatiserat enligt 53 e § i förvaltningslagen som inte omfattar prövning från fall till fall eller där omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts på förhand.

Övriga förutsättningar

Enligt 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen är en förutsättning för automatiserade

avgöranden att den fysiska person som avgörandet avser avgiftsfritt till alla delar får begära omprövning av avgörandet genom en omprövningsbegäran enligt 7 a kap. eller ett jämförbart rättsmedel som behandlas hos den myndighet som har fattat beslutet eller hos en myndighet som hör till samma personuppgiftsansvarige som den beslutande myndigheten.

Anmälningsskyldigheten i 5 § i handelsregisterlagen avser juridiska personer i nämnda paragraf och i 3 § i samma lag. Ett avregistreringsbeslut av PRS avser endast juridiska personer i 28 § i samma lag. Trots att avregistreringen av ett företag indirekt kan påverka fysiska personer som är ansvarspersoner eller ägare i företaget, kan ett beslut om avregistreringen av företaget inte anses avse en fysisk person såsom avses i lagen, och den rättsskyddsförutsättning som avses i 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen tillämpas därmed inte automatiskt på ett ärende som avgörs enligt det här beslutet om införande.

Enligt 53 g § 1 mom. i förvaltningslagen, utöver vad som föreskrivs i 44 § 1 mom. ska av ett förvaltningsbeslut framgå om ärendet har avgjorts automatiserat samt var det beslut om införande som avses i 28 d § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen finns att tillgå.

En tjänsteman vid PRS har på förhand upprättat och dokumenterat motiveringarna till avregistreringsbeslutet. Därtill uppfyller beslutet de innehållskrav som avses i 44 § i förvaltningslagen också i övrigt med undantag av kravet i 44 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen att ange namn på den person som ger ytterligare uppgifter, eftersom ärendet har avgjorts automatiserat på det sätt som avses i 53 e § i förvaltningslagen. I PRS beslut och handelsregisterutdrag anges att ärendet har avgjorts automatiserat och var beslutet om införande finns att tillgå.

2.3 Förutsättningar enligt informationshanteringslagen

Enligt 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet dokumentera uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som föreskrivs i detta kapitel. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten säkerställa att behandlingsreglerna för ett automatiserat beslutsförfarande dokumenteras så tydligt och heltäckande att deras lagenlighet kan påvisas. Det ska av behandlingsreglerna särskilt framgå 1) hur det säkerställs att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande, 2) hur ärendet utreds tillräckligt och korrekt, inklusive hörande och 3) hur avgörandet motiveras eller varför det inte behöver motiveras.

Enligt 28 b § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet innan ett automatiserat beslutsförfarande införs och när förfarandet ändras under användningstiden säkerställa att förfarandet motsvarar den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten säkerställa ett gott språkbruk i automatiserat upprättade handlingar som ges till en part. Enligt 3 mom. i samma paragraf ska de centrala åtgärderna inom kvalitetssäkringen dokumenteras. Enligt 4 mom. i samma paragraf ska myndigheten utse en person som ansvarar för kvalitetssäkringen av det automatiserade beslutsförfarandet.

Enligt 28 c § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet övervaka kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat och efter införandet hantera de risker som är förknippade med det automatiserade

beslutsförfarandet. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten utan dröjsmål vidta korrigeringsåtgärder, om det i ett automatiserat beslutsförfarande upptäcks ett fel som kan inverka på innehållet i avgörandet. Ett fel som upptäckts, felets konsekvenser och åtgärderna för korrigeringsåtgärder ska dokumenteras. Särskilda bestämmelser gäller för korrigeringsåtgärder i myndighetens avgöranden. Enligt 3 mom. i samma paragraf ska myndigheten utse en person som ansvarar för kvalitetskontrollen av det automatiserade beslutsförfarandet och för hanteringen av felsituationer.

PRS har dokumenterat uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som anges i kapitel 6 a i informationshanteringslagen i en separat handling som bifogats till det här beslutet om införande. Därtill har PRS utarbetat behandlingsregler för ärenden som avgörs automatiserat. Av behandlingsreglerna framgår att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande och att ärendet utreds tillräckligt och korrekt. Behandlingsreglerna har bifogats till det här beslutet om införande. Förfarandet motsvarar dokumentationen som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen.

PRS har säkerställt ett gott språkbruk i de automatiserat upprättade handlingarna. Kvalitetssäkringen och -kontrollen har dokumenterats såsom krävs enligt lagen, och PRS har planerat förfaranden som säkrar kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat. De risker som är förknippade med förfarandet hanteras enligt de planer som utarbetats efter införandet av beslutsförfarandet, och PRS vidtar korrigeringsåtgärder enligt planerna om det i beslutsförfarandet upptäcks ett fel som kan inverka på innehållet i avgörandet. PRS har också i övrigt säkerställt att beslutsförfarandet har införts på ett sätt som informationshanteringslagen kräver.

2.4 Dataskyddslagstiftning

Såsom närmare beskrivs ovan i stycket om förutsättningarna i förvaltningslagen, avser avregistreringsförfarandet angående förmånstagare sådana juridiska personer som anges i handelsregisterlagen. För tydlighetens skull konstateras att avregistreringsförfarandet angående förmånstagare inte avser enskilda näringsidkare, eftersom det enligt 5 § i handelsregisterlagen inte införs uppgift om verkliga förmånstagare i handelsregistret när det gäller enskilda näringsidkare.

I avregistreringsförfarandet angående förmånstagare är det inte fråga om automatiserad behandling av personuppgifter och automatiserat beslutsfattande såsom avses i artikel 22 i dataskyddsförordningen. I avregistreringsförfarandet angående förmånstagare genomför PRS inte heller sådan profilering som avses i artikel 22 i dataskyddsförordningen.

För att det ska vara fråga om automatiserat beslutsfattande såsom avses i artikel 22 i dataskyddsförordningen, ska beslutet ha rättsliga följder för den registrerade (fysisk person) eller på liknande sätt i betydande grad påverka hen. Eftersom avregistreringsförfarandet angående förmånstagare avser sådana juridiska personer som anges i handelsregisterlagen, har förfarandet inga ovannämnda följder för fysiska personer. Trots att avregistreringsförfarandet angående förmånstagare indirekt kan påverka till exempel styrelseledamöterna i ett avregistrerat företag, avser själva beslutet det registrerade företaget, och utgående från denna eventuella

indirekta påverkan är det inte fråga om automatiserat beslutsfattande såsom avses i artikel 22 i dataskyddsförordningen.

Bedömningen påverkas inte heller av att registeranteckningen om verkliga förmånstagare innehåller personuppgifter. Avregistreringsförfarandet gäller företag som inte har anmält verkliga förmånstagare för registrering. Därmed har de företag som avregistreras inga registrerade uppgifter om verkliga förmånstagare. Avregistreringsbeslutet grundar sig också i övrigt på uppgiften om företaget har en registeranteckning om verkliga förmånstagare eller inte. Innehållet i registeranteckningen bedöms inte närmare i beslutet.

Eftersom avregistreringsförfarandet angående förmånstagare inte omfattar automatiserat beslutsfattande enligt artikel 22 i EU:s allmänna dataskyddsförordning, och avregistreringsförfarandet i övrigt inte avser fysiska personer och i det införs inga andra nya åtgärder för behandling av personuppgifter, behöver ingen konsekvensbedömning avseende dataskydd göras om avregistreringsförfarandet såsom avses i dataskyddsförordningen och inte heller någon dataskyddsbedomning enligt PRS hanteringsmodell.

2.5 Slutsatser

PRS har bedömt i vilka fall och under vilka förutsättningar automatiserat beslutsfattande är möjligt i ett avregistreringsförfarande angående förmånstagare som avses i 28 § i handelsregisterlagen. Bedömningen ingår i det här beslutet om införande, och närmare specifikationer anges i bifogade behandlingsregler. PRS har också gjort alla dokumentationer som lagen kräver och fastställt uppgiftsfördelningen enligt det här automatiserade beslutsförfarandet i en separat handling.

Därmed uppfylls förutsättningarna enligt PRS bedömning för att införa ett automatiserat beslutsförfarande för det avregistreringsförfarande angående förmånstagare som beskrivs i det här beslutet om införande och som närmare anges i behandlingsreglerna. Det automatiserade beslutsförfarandet kan därmed införas enligt det här beslutet. De förfaranden som PRS inleder på datumet för införande i det här beslutet om införande, eller senare, kan avgöras automatiserat.

2.6 Tillämpade bestämmelser

Förvaltningslag (434/2003): 53 e, 53 f och 53 g §

Handelsregisterlag (564/2023): 5, 28 och 40 §

Lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019): 28 a, 28 b, 28 c, 28 d, 28 e, 28 f och 28 g §

Aktiebolagslag (624/2006): 20 kap. 2, 4 och 5 §

Lag om andelslag (421/2013): 23 kap. 2, 4 och 5 §

Lag om Patent- och registerstyrelsen (578/2013): 2 §

3. Förteckning över handlingar som ligger till grund för beslutet om införande

Det här beslutet om införande grundar sig på följande handlingar:

- Dokumentation om uppgiftsfördelning (informationshanteringslagen 28 a § 1 mom.) (PRH/1004/02/2024)
- Dokumentation om behandlingsregler (informationshanteringslagen 28 a § 2 mom.) (PRH/1004/02/2024)
- Beskrivning av kvalitetssäkring och kvalitetskontroll (informationshanteringslagen 28 b och c §). (PRH/1004/02/2024)
- Systemspecifik riskbedömning av informations säkerhet. (PRH/1004/02/2024)

4. Förvaringstid

PRS bevarar det här beslutet om införande i minst fem år från ingången av det kalenderår som följer på det år då det automatiserade beslutsförfarandet togs ur bruk (informationshanteringslagen 28 d § 3 mom.).

5. Offentliggörande och informering

PRS offentliggör det här gällande beslutet om införande på sin webbplats i det allmänna datanätet.

Utifrån den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen och utifrån beslutet om införande, informerar PRS på sin webbplats om automatiserat avgörande av ärenden inom sitt verksamhetsområde, grunderna för att använda det automatiserade beslutsförfarandet och andra uppgifter som är centrala med avseende på kundens rättigheter.

För mer information om användningen av det automatiserade beslutsförfarandet kontakta PRS kundtjänst: telefon 029 509 5040 eller e-post registratur@prh.fi.

6. Sökande av ändring

Beslutet om införande är en förvaltningsintern order. Därmed får det här beslutet inte överklagas genom besvär (6 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden).

7. Beslutsdatum och datum för införande

Beslutsdatum: 3 maj 2024

Datum för införande: 6 maj 2024. De förfaranden som PRS inleder på datumet för införande, eller senare, kan avgöras automatiserat enligt dessa behandlingsregler.

8. Godkännande

1. Godkänts av: Lalli Knuutila, direktör

2. Föredragande: Marko Peltonen, chef för juridiska enheten